

INHOUD

VOORWOORD

JORIS EN SOCRATES

EVEN KENNISMAKEN?

MOOIE DINGEN

VERWONDERING!

HET ONTSTAAN VAN DINGEN

WIE HEEFT ALLES GEMAAKT?

DINGEN DIE JE NIET ZIET MAAR
TOCH BESTAAN

WAAR IS GOD?

DINGEN FANTASEREN

HOE WEET IK OF GOD BESTAAT?

DINGEN DROMEN

KUN JE JE GOD VOORSTELLEN?

GEEN DOODSIMPELE DINGEN

BESTAAT ER EEN HEMEL?

VERWACHTINGSDINGEN

WAT IS GELOVEN?

DINGEN BETWIJFELEN

IS ER MAAR ÉÉN GELOOF?

GELOOFSDINGEN DOEN

SAMEN GELOVEN OF ALLEEN?

HARDLOOPDINGEN

WAT IS GELOVEN IN JEZELF?

VOORWOORD

Dit boekje is bedoeld om kinderen samen met ouders of docenten te laten nadenken over een niet alledaags onderwerp: het geloof in een hogere macht. Statistisch gezien zegt nog 14% van de Nederlandse bevolking in God te geloven. Toch is religie een maatschappelijk relevant en zeer actueel onderwerp. In de pers wordt de rol van religie vaak belicht in relatie tot ethische, sociale en politieke vraagstukken. Maar kijken we naar de media in het algemeen dan zien we ook dat het onderwerp niet versleten is. Documentaires, series, persoonlijke verhalen, artikelen: ze zijn niet uitsluitend meer het terrein van religieuze organisaties. Zou onze belangstelling voor het onderwerp religie door de ontkerkelijking niet juist gestegen kunnen zijn? Het thema leent zich in ieder geval uitstekend voor filosofische gesprekken. Hoe kijken kinderen van nu aan tegen religie? Wat betekent 'God' in hun ogen? Is 'geloven' iets wat zichzelf bewust of onbewust doen? Vele aspecten komen in dit boek aan de orde, bijvoorbeeld over het bestaan van God, over wat 'geloven' precies inhoudt, en over de hemel. Joris, de hoofdpersoon, denkt hardop na over al deze onderwerpen. Elk hoofdstuk beschrijft een willekeurige dag uit zijn leven. Zijn trouwe metgezel, de hond Socrates, is zijn gewillige toehoorder.

Omdat het juist bij filosoferen om het zoeken naar gaat, zijn antwoorden zeker bij kinderen, beslist geen 'must'. Elk antwoord is mooi. Voor de enthousiastelingen worden aan het einde van de hoofdstukken extra vragen gesteld, in aanvulling op die van Joris in de fictieve tekst.

Veel gespreksgenoegens!

JORIS EN SOCRATES

EVEN KENNISMAKEN?

Joris is echt een toffe peer. Je ziet het niet zo 1-2-3 aan hem maar hij heeft een paar snelle benen. Ja, hij loopt vaak hard maar hij wandelt ook graag met zijn hond. En voetballen kan hij als de beste. Vorige week won zijn team nog een grote beker met een dikke **1** erop.

Behalve in sport is hij goed in uitvinden. Dat komt omdat hij van alles wil weten. Door te koken ontdekte hij bijvoorbeeld hoe je een lekkere tomatensaus kunt maken. Nu eten ze bij hem thuis elke zaterdag vegetarische shoarma. Mét zelfgemaakte Jorissaus! Mmm... En op zijn keyboard speelt hij met het grootste gemak. Dat heeft hij zichzelf geleerd. Omdat hij graag dingen maakt, knutselt hij ook wel eens iets van plastic afval. Op zijn kamer hangen bijvoorbeeld allerlei vreemde, zelfgemaakte ruimteschepen.

Naast ruimteschepen 'knutselt' hij met allerlei gedachten die hij heeft. Want hij is een beetje een dromer en een denker. Hoewel hij genoeg vrienden heeft die bij hem komen spelen, is hij het liefst alleen. Nou ja, dat is eigenlijk niet waar. Hij heeft één boezemvriend. Die is bijna altijd bij hem. Als hij tenminste niet naar school is. Het is een vriend met een staart. Hij noemt hem Socrates. Net zoals de Griekse filosoof met dezelfde naam. Een filosoof is iemand die héél goed kan nadenken. En Socrates kan dat, net als zijn Griekse naamgenoot, heel goed. Hij is een superslimme hond. Hij heeft goede manieren aangeleerd en houdt altijd bij wanneer z'n drinkbak leeg is. Ook bezorgt hij zelf de riem aan z'n baasje. Daarom dus.

Joris denkt na over allerlei dingen. Mooie, gekke, raadselachtige dingen, noem maar op. Dingen waar zelfs volwassenen niet uitkomen. Of waarvan ze zeggen dat ze het weten, maar wat achteraf nogal tegen blijkt te vallen. Bijvoorbeeld: of iets bestaat of niet en wat 'God' eigenlijk is. Dingen waar je telkens nieuwe vragen over kunt stellen. Ehm, 'Ja, wacht even, hoe zit dat nou echt?' denk je dan...

Telkens nieuwe vragen stellen. Dat ongeveer heet filosoferen. En dat doet Joris heel graag. Er is niks leukers!

MOOIE DINGEN

VERWONDERING!

Het is fris buiten. Nou, zeg maar gerust: koud... Er is bijna niemand die zin heeft om de deur uit te gaan. Joris wel. Hij gaat nog laat over straat terwijl het stil, koud en donker is. Joris is een stoere gast. Desondanks heeft hij een jas aangetrokken en een sjaal om zijn hals geslingerd. Hij wil niet ziek worden; binnenkort heeft hij een hardloopwedstrijd.

Socrates is zijn beste vriend. Die houdt ook van lopen en rennen. Nu wandelen ze samen. Want uitlaten kan je het niet noemen. Ze vinden het allebei even fijn. Zelfs nu, op een tijdstip dat zijn ouders al op bed liggen. En zelfs als de stekende kou pijn doet aan je oren.

‘Overdag zie je ze niet, hè?’ mompelt Joris. Socrates kwispelt begripvol met zijn staart. Het lijkt alsof hij weet wat zijn baasje bedoelt als die opkijkt naar de sterren. Joris kijkt vaak naar de sterren. Als er weinig wolken zijn, kun je er heel veel van ontdekken. Sterren zie je ’s nachts vooral bij heldere hemel. Vandaag zijn het er wel een stuk of... nou ja, misschien wel duizend! Te veel om te tellen. Ze zijn erg helder. Het lijkt wel een reusachtig tapijt van diamantjes. Een soort schitterende schittering. Dat lijkt Socrates met hem eens te zijn. Hij steekt zijn eigenwijze snuit in de lucht en priemt zijn glanzende oogjes omhoog.

Soms herkent Joris patronen in de sterrenhemel. Die geeft hij dan een naam. ‘Kijk, Socrates,’ zegt hij dan, ‘Grote Beer.’ Patronen van sterren die je herkent hebben namen. Socrates is niet bang voor beren. Voor deze in ieder geval niet. Grote Beer lijkt niet groot, maar klein. En heel ver weg. Dit soort beren durven zich niet eens te verroeren. En overdag is er geen Grote Beer. Geen enkel sterrenbeeld, trouwens. Je ziet ze niet meer. De hemel kleurt dan lichtblauw.

Eigenlijk zijn de sterren er natuurlijk wel, hè. Ze zijn er zeker en vast. Maar ze verdwijnen in het felle licht van de zon. Dan kunnen wij elkaar zien, maar de sterren even niet. Die worden onzichtbaar totdat de avond valt.

‘Socrates, wat is alles toch mooi vanavond,’ zucht Joris. ‘De sterren, de maan, de bomen, de laagjes rijp op de blaadjes... en niets van die dingen is door mensen gemaakt.’

En ook niet door honden, zal Socrates misschien denken. De vraag is: door wie wel? Socrates denkt vast diep na. Want ook honden zijn slimme schepsels. Sommige zijn heel filosofisch. Net als hun baasjes. Net als Joris.

‘In het begin schiep God de hemel en de aarde’ zeggen gelovige mensen. Maar hoe en wanneer? Joris heeft het er wel eens over met zijn vader, want die gelooft in God. Net als zijn moeder. Maar Joris weet het nog niet zo zeker. Is er een God? En hoe ziet die er dan uit? En wat doet die dan? Er zijn een hoop raadselachtige zaken in de wereld. Niet alleen de sterren zijn raadselachtig, ook de dingen in de wereld en alles wat leeft. Bijvoorbeeld: hoe is de wereld, het heelal en alles om ons heen ontstaan? Heeft God daarmee te maken? Dat is wel wat veel mensen geloven...

Al denken honden soms anders na over het leven en de wereld dan hun baasjes, de meeste zijn super nieuwsgierig. Socrates in ieder geval. Hij heeft een uitstekende reukneus. Daarmee snuffelt hij driftig naar antwoorden. Speurend naar de waarheid.

Wat denk jij?

Hoe is de wereld ontstaan? En het heelal?

Als God alles gemaakt heeft, heeft hij dan ook alle slechte mensen gemaakt? En slechte dingen?

Kan God alles maken? Kan God alles weten? Kan iemand ooit alles weten?

Mensen kunnen ook dingen maken. Kunnen mensen, ook al duurt het misschien heel lang, alles maken wat zij bedenken?

Kun je een voorbeeld noemen van iets wat ooit is bedacht en nog niet bestaat?

De maan is niet door mensen gemaakt. De maan zou zijn ontstaan. Is ‘maken’ iets anders dan ‘ontstaan’? Wat is het verschil?